

PROF. DR. DRAHOS BÉLA DLA 70

(Kaposvár, 1955. április 14.)

**Liszt Ferenc-díjas karmester, fuvolaművész, Székesfehérvár díszpolgára,
a székesfehérvári Alba Regia Szimfonikus habilitált egyetemi tanár, Pécsi
Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézet, Fafúvós
Hangszerek Tanszék Oktatott tárgyak: Fuvola főtárgy, főtárgyjáték
módszertan, kamarazene.**

I.

Szakmai Szervezeti Tagság

Zenekari szólófuvolás tevékenység:

Magyar Állami Hangversenyzenekar (1992-1996)

Magyar Rádió Szimfonikus Zenekara (1976-1992)

Magyar Állami Operaház Zenekara (1973-1974)

Szólista és zenekari fuvolás tevékenység:

Liszt Ferenc Kamarazenekar

Concentus Hungaricus

Osztrák-Magyar Haydn Zenekar Budapesti Fesztiválzenekar

Müncheni Kamarazenekar

Díjak / Versenyek:

Colmar – Nemzetközi Fúvósötös Verseny – Fődíj (Magyar Rádió Fúvósötöse)
(1979)

Unesco Nagydíj – Pozsony (1973)

A Magyar Televízió Fuvolaversenye – Fődíj (1971)

Concertino Praha 71 – Nemzetközi Fuvolaverseny – 1. díj (1971)

Kitüntetések:

Székesfehérvár díszpolgára (2017)
Artisjus-díj (2007)
Doppler-díj (2007)
A Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztje – kitüntetés (1994)
Kaposvár városért – kitüntető cím (1994)
Bartók-Pásztory-díj (1988)
Az év művésze (1986)
Liszt Ferenc-díj (1985)

II.

Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Doktori Iskola

DRAHOS BÉLA

A KLASSZIKUS FUVOLAHANG

DLA értekezés

Témavezető: dr. Csetényi Gyula professor emeritus
(2012)

Letöltés

[Disszertáció \(4.153Mb\)](#)

[Tézisek \(hun\) \(117.5Kb\)](#)

[Tézisek \(eng\) \(106.6Kb\)](#)

Tartalomjegyzék

1. Előszó	3
2. A fuvola	5
2.1 Művészettörténeti vonatkozások – a kezdetektől a középkorig	5
2.2 Blockflöte és harántfuvola	10
2.3 A harántfuvola térhódítása, a fuvola fejlődése	14
2.4 A fuvola felépítése, akusztikai-, fizikai jellemzése, osztályba sorolása	24
3. A hang	27
3.1 A hang mint fizikai jelenség	27
3.2 A klasszikus fuvolahang	31
3.3 Emberi tényezők szerepe a fuvolahang képzésében	33
3.4 Különböző regiszterek kiegyenlítése a fuvolán	38
3.5 Különböző korok fuvolaművei – az egyéni előadói felfogás értelmezése, a hang tükrében (két példával illusztrálva)	43
Összegzés	47
Bibliográfia	48

III.

DRAHOS BÉLA ÉS AZ ARANYFUVOLA¹

Drahos Béla: Fotó: kovacs.v.orsolya

Szent István ünnepén Drahos Béla fuvolaművészt, karmestert, az Alba Regia Szimfonikus Zenekar művészeti vezetőjét Székesfehérvár Díszpolgára címmel tüntette ki a város önkormányzata.

Liszt Ferenc-díjas fuvolaművész, karmester vagy, 1986-ban Az év művésze, a Bartók–Pásztory-díj birtokosa, mi, székesfehérváriak azonban nem csak ezért szeretünk, sokkal inkább azért, mert 2000 óta az Alba Regia Szimfonikus Zenekar művészeti vezetőjeként megteremtett az alapjait annak, hogy mára rangos, elismert zenekar lett a fehérvári. Idézzük fel a múltat, a kaposvári kisfiút, aki tehetségével elvarázsolta környezetét!

A szüleim nem voltak muzsikusok. Édesanyám a Jézus Szíve templom kórusában énekelt, s gyermekként mindig vitt magával. Nyolcéves voltam, amikor megismerkedtem a Csupor házaspárral, és nekik mondtam, hogy szeretnék fuvolát tanulni. A csoda abban rejlett, hogy édesanyám megkérdezte Csupor Laci bácsit a zeneiskolában, tanulhatnék-e fuvolázni. Ő erre azt válaszolta, fafúvós hangszereken 14-15 évesen kezdenek játszani. Nagyon csalódott voltam, aztán egyszer, az utolsó óra után Laci bácsi azt mondta, jól van, ha a fejét meg tudom szólaltatni, akkor elkezdhetjük. Akkorát szólt a fuvola, hogy a zeneiskola szomszédságában lévő rendőrségen is összeszaladtak. Így kezdődött.

¹**Vakler Lajos** interjúja (·Kult·2017. 09. 29., 09:11)

Van egy legendás történet a bemutatkozásodról a kaposvári Szigligeti Színházban.

Kéthetes volt a tudományom, amikor a Bartók Rádió élő, egyenes adásban egy kaposvári kórus hangversenyt közvetítette, és engem is bemutatottak, mint kivételes tehetséget. Gyorsan haladtam, s bár néha, mint egy kajla gyerek, elfelejtettem a fogásokat, de elkövetkezett a pillanat, amikor a házaspár, akik a színházban játszottak, levittek egy zenés darab, a János vitéz próbájára. Van benne egy csodálatos dal, Iluska dala, s Laci bácsi azt kérte, próbáljam meg eljátszani. Elkezdtem, s a zenekari tagok összerendeztek. Ettől a pillanattól kezdve azt a dalt én játszottam, s az előadáson a nézők keresték, hol van a fuvolista.

Ettől kezdve ennek a kisfiúnak egyenes útja volt.

Azt szoktam mondani a hallgatóimnak, az, hogy valaki tehetséges a Zeneakadémia szintjén, az egy dolog, a pályánknak talán a legfontosabb eleme, de az elhivatottság, a szorgalom, a mindennapi alázat és a sok lemondás is hozzátartozik. Én magam is mindennap gyakorolok, belső kényszer kell, hogy legyen. Első a hangszer! Az egyenes úthoz ez az alap.

Bejártad a világot – mit lehetett tanulni világjárás közben?

A Carnegie Halltól Japánig a legimpozánsabb koncerttermekben játszottam a legnagyobbakkal, minden este megküzdöttem a sikerért. Megtanultam a legkülönbözőbb zenei nyelveket, a céltudatos, a tradicionális jegyeket. A zenekari munkában nagyon fontos, hogy a zenész az egyéniség megtartása mellett társas játékos legyen. Egy világzenekarban mindenki máshonnan érkezik, más stílusos jegyeket hordoz, ezt kell összehangolni. Külföldön nagy termekben játszik a muzsikás, néha tízezer ember előtt, ehhez is hozzá kell szokni, hiszen a próba egy kis térben zajlik. Ehhez kiváló tanárok kellenek. Az én mestereim, Kurtág György, Kroó György, Mihály András tudták ezt, s meg is tanították.

A Nicolaus Esterházy Sinfonia zenekar egy olyan szelete az életednek, melyről méltatlanul kevés szó esik.

Még zenekari tag voltam, amikor a kollégák kérdezték, miért nem dirigálok. Egyszer jött hozzám Karl Anton Österreicher, a mai nagy karmestergeneráció tanítója, s megkérdeztük, kaphatnék-e lehetőséget a tanulásra. Igent mondott,

így kiutaztam hozzá. Akkor kerültem át az Állami Hangversenyzenekarhoz, s felmerült az igény, hogy a bécsi tanulmányok tükrében kezdjek el dirigálni. Kaposváron volt a tanulóévem. Meg kellett szoknom a változást, hiszen teljesen más a karmester helyzete, mint a zenekari tagé. Elindult a második pályám, s akkor jött az igény, hogy csináljak lemezeket. A Zeneakadémián volt az első koncert: Beethoven II. hegedűversenyét játszottuk. Ezt a felvételt küldték ki a Naxos lemeztársaságnak, s mivel elnyerte a tetszésüket, azonnal megkaptam Haydn és Beethoven teljes zenekari életművét. 2000-ben a zenekritikusok döntése alapján a mi lemezünk, Beethoven összes szimfóniája lett az év lemeze a világon.

Ünnepi pillanat: Drahos Béla Székesfehérvár Díszpolgára lett. A díjazott mellett: Cser-Palkovics András, Székesfehérvár polgármestere (Fotó: Simon Erika)

Az új évezred tehát világsikerrel indult, s ez az esztendő hozott Székesfehérvárra is.

Nagyon fontos megemlítenem id. Major Istvánt, ő volt a közbenjárója annak, hogy ez a város lett az otthonom. Itt ismerkedtem meg Somorjai Feri bácsival, aki az életem meghatározó szereplője lett. Nagyon sokat beszélgettünk a zenén túl az élet különböző dolgairól. A mai napig féltve őrzött kincsem egy kivételes relikvia, amit tőle kaptam. Ez egy karmesteri pálca fa tokban, amit ő Ferencsik Jánostól kapott. Sok díjat kaptam pályám során, de ez a legnagyobb ajándék, felbecsülhetetlen érték. Ez hitet, erőt adott nekem, hogy az út, amin elindultunk, jó. Kell a visszajelzés, érezni kell a bizalmat! Fontos volt, hogy a városban alkotó művésztanárok nagy odaadással fogadtak, hittek bennem, segítettek. A közönség elismerése pedig arra sarkallt bennünket, hogy mindig újabb és újabb korlátokat döntsünk le.

Ez lehetett az alap, de melyik volt a kulcspillanat, ami megteremtette a lehetőségét annak, hogy önállóvá válják a zenekar?

A zenekarnak veretes, százéves történelme van, de ez a szituáció mégis semmihez sem hasonlítható feladat volt. Az elmúlt évek szisztematikus munkája, a lemezfelvételek, a turnék, a koncertek talán feljogosították a zenekart, hogy immár önálló intézményként működjék. Ez egy ajándék, amit meg kell becsülni, gondozni, megtartani, fejleszteni. Ehhez nagyon sok segítséget kaptunk a városvezetéstől, akik Cser-Palkovics Andrással az élen elkötelezettek voltak a jó ügy iránt. Az ő segítségével sikerült a ma is népszerű komolyzenei koncertsorozatokat beépíteni a város kulturális életébe.

A zenekari munkád, a szólókarriered mellett beszéljünk a tanításról, hiszen ez életed nemkülönben fontos része.

A tanítás a sors ajándéka. Bódi Árpád, a zeneiskola igazgatója kért fel, hogy tanítsak. Büszke vagyok rá, hogy a tanítványaim közül szinte mindenki a pályára került. Közben a Pécsi Tudományegyetem fuvola tanszékének vezetőjeként is bemutatkoztam. Ehhez meg kellett szereznem a doktorátust, majd habilitáltam, és így egyetemi tanárként folytattam az oktatást. A zenekari, a két egyetemen, illetve a doktori iskola oktatójaként végzett munkám mára olyan terhet rótt rám, hogy kénytelen voltam feladni ebből kettőt, ma már csak a Zeneakadémián tanítok, ami egész embert kíván.

Az idei nyáron két hírt hallottam, ami hozzád kapcsolódott. Az egyik, hogy Székesfehérvár képviselő-testülete díszpolgári címmel ismeri el munkádat, ennek szívből örültem. A másik, hogy tizenhét esztendő után távozol, ez pedig megdöbbenett.

Soha nem gondoltam volna, hogy ilyen elismerésben részesít a város, elérékenyültem. Az első reakcióm is az volt, s ma is azt gondolom, hogy ezt a díjat az a zenekar kapta, akikkel ezt a csodálatos másfél évtizedet együtt töltöttem. A távozásomról pedig csak annyit, hogy ezt a határozott és felelősségteljes döntést meg kellett hoznom a saját jövőm érdekében. Ugyanakkor természetesen nem végleges ez a búcsú, hiszen ha hívnak, jövök. Hazajövök.

IV. DRAHOS BÉLA FELVÉTELEIBŐL

[Sonata No. 1 in C Major, Op. 13, RV 54, "Il pastor fido": II. Tempo di Gavotta: Allegro \(2:38\)](#)

[Sonata No. 1 in C Major, Op. 13, RV 54, "Il pastor fido": III. Aria: Affetuoso \(2:37\)](#)

[Sonata No. 1 in C Major, Op. 13, RV 54, "Il pastor fido": IV. Allegro \(2:22\)](#)

[Sonata No. 1 in C Major, Op. 13, RV 54, "Il pastor fido": V. Giga: Allegro \(2:37\)](#)

[Sonata No. 4 in A Major, Op. 13, RV 59, "Il pastor fido": IV. Allegro \(1:47\)](#)

[Sonata No. 5 in C Major, Op. 13, RV 55, "Il pastor fido": IV. Giga: Allegro \(2:20\)](#)

[Sonata No. 5 in C Major, Op. 13, RV 55, "Il pastor fido": I. Un poco vivace \(2:20\)](#)

[Sonata No. 5 in C Major, Op. 13, RV 55, "Il pastor fido": II. Allegro ma non presto \(2:43\)](#)

[Sonata No. 2 in C Major, Op. 13, RV 56, "Il pastor fido": III. Sarabande: Adagio \(2:01\)](#)

[Sonata No. 2 in C Major, Op. 13, RV 56, "Il pastor fido": I. Preludio: Adagio \(1:59\)](#)

[Sonata No. 2 in C Major, Op. 13, RV 56, "Il pastor fido": I. Preludio: Adagio \(2:01\)](#)

[Sonata No. 2 in C Major, Op. 13, RV 56, "Il pastor fido": II. Allegro assai \(2:16\)](#)

[Sonata No. 3 in G Major, Op. 13, RV 57, "Il pastor fido": III. Sarabanda \(2:04\)](#)

[Sonata No. 3 in G Major, Op. 13, RV 57, "Il pastor fido": IV. Corrente \(2:16\)](#)

[Sonata No. 6 in G Minor, Op. 13, RV 58, "Il pastor fido": II. Fuga da Capella \(1:44\)](#)

[Sonata No. 6 in G Minor, Op. 13, RV 58, "Il pastor fido": I. Vivace \(1:13\)](#)

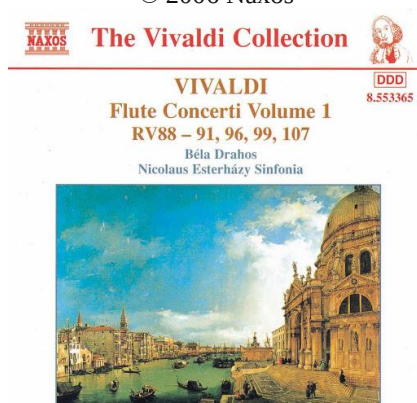
[Sonata No. 4 in A Major, Op. 13, RV 59, "Il pastor fido": I. Preludio: Largo \(1:50\)](#)

[Sonata No. 4 in A Major, Op. 13, RV 59, "Il pastor fido": III. Pastorale \(2:57\)](#)

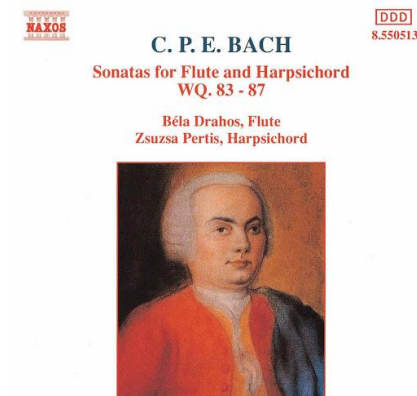
Bassoon Concerto in A Minor, RV 500: III. Allegro (2:51)

© 2006 Naxos

Concerto in D Major, RV 90, "Il gardellino": III. Allegro (3:53)

© 1998 Naxos

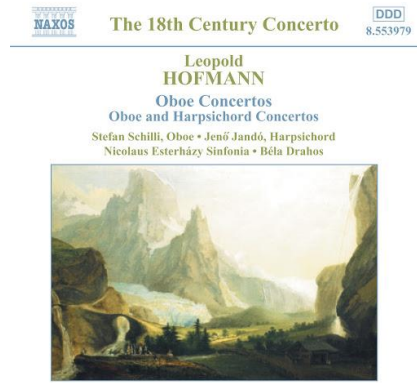

Flute Sonata in D Major, Wq. 83, H. 505: III. Allegro (3:58)

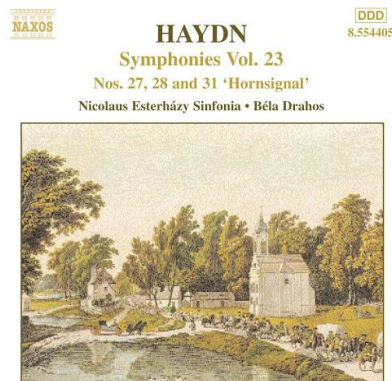
Flute Sonata in G Major, Wq. 85, H. 508: III. Allegro (4:48)

Flute Sonata in G Major, Wq. 86, H. 509: III. Allegro (3:43)

© 1992 Naxos

Adagio cantabile (8:39)
 © 2002 Naxos

Symphony No. 28 in A Major, Hob. I:28: I. Allegro di molto (4:12)
 © 2001 Naxos

Concerto for Flute and Orchestra No. 1 in G major K. 313: I. Allegro maestoso (9:19)

Concerto for Flute and Orchestra No. 1 in G major K. 313: II. Adagio non troppo (9:01)

© 1991 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Concerto No. 2 in D major for Flute and Orchestra K. 314 (285d) : I. Allegro aperto (8:10)

Concerto No. 2 in D major for Flute and Orchestra K. 314 (285d) : II. Andante ma non troppo (6:28)

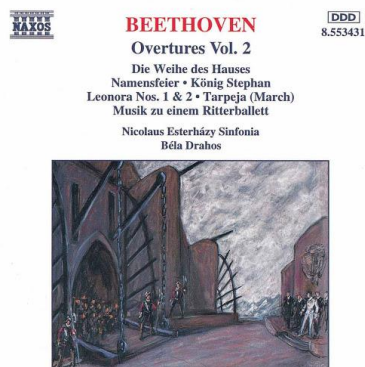
Concerto No. 2 in D major for Flute and Orchestra K. 314 (285d) : III: Allegro (5:38)

© 1986 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Teljes leírási lista megtekintése (18 felvétel)

© 2001 Naxos

Teljes leírási lista megtekintése (8 felvétel)

©1995 Naxos

BEETHOVEN

Triple Concerto

Piano Concerto in D major, Op. 61a

Dong-Suk Kang, Violin • Maria Kliegel, Cello • Jenő Jandó, Piano
Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

Piano Concerto in D Major, Op. 61a*: II. Larghetto (9:24)

Concerto for Violin, Cello and Piano in C Major, Op. 56, "Triple Concerto": I., Allegro (17:42)

Concerto for Violin, Cello and Piano in C Major, Op. 56, "Triple Concerto": II. Largo (5:03)

Concerto for Violin, Cello and Piano in C Major, Op. 56, "Triple Concerto": III. Rondo alla polacca (13:06)

© 1998 Naxos

BEETHOVEN

Symphonies
Nos. 1 and 6 "Pastoral"

Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

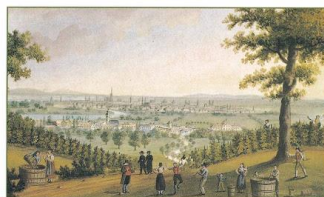

BEETHOVEN

Symphonies
Nos. 2 and 5

Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

BEETHOVEN

Symphonies
No. 3 "Eroica" and No. 8

Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

BEETHOVEN

Symphonies
Nos. 4 and 7

Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

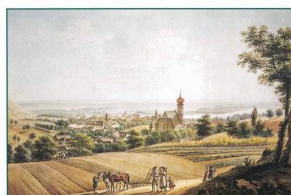

BEETHOVEN

Symphonies
Nos. 5 and 6 "Pastoral"

Nicolaus Esterházy Sinfonia
Béla Drahos

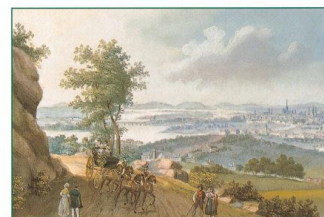

BEETHOVEN

Symphony No. 9 "Choral"

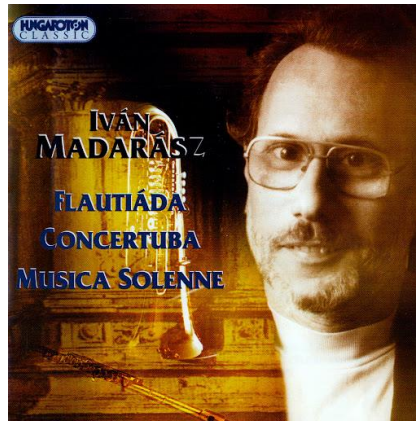
Papian • Donose • Fink • Otelli
Nicolaus Esterházy Sinfonia and Chorus
Béla Drahos

Beethoven 1-9. szimfónia

Teljes lejátszási lista megtekintése (37 felvétel)

© 1996 Naxos

Flautiáda (17:30)

© 1999 HUNGAROTON RECORDS LTD.

Summer Music for Flute and String Orchestra Op. 89 - Larghetto (4:13)

Summer Music for Flute and String Orchestra Op. 89 - Allegro (5:06)

Summer Music for Flute and String Orchestra Op. 89 - Tranquillo (4:20)

Summer Music for Flute and String Orchestra Op. 89 - Allegro molto (6:32)

© 2010 HUNGAROTON RECORDS LTD.